

Innhold

Et utsyn mot internasjonale relasjoner.	11
Om denne boken	12
Objektivitet, elfenbenstårn og realisme	14
Noen nøkkelbegreper i internasjonale relasjoner	17
Aktør og struktur	17
Stater, suverenitet og anarki	18
Makt og maktutøvelse.	21
Det vanskelige globaliseringsbegrepet	25
Å anlegge perspektiv på internasjonale relasjoner	31
1. Internasjonal politikk	35
Utviklingen av det moderne internasjonale systemet	36
Det eurosentrerte internasjonale systemet 1648–1945	37
Et bipolar system av nye supermakter 1945–1990	44
Ett globalt system etter 1990?	52
Tre tradisjonelle tilnærminger	57
Realisme	59
Liberalisme	61
Marxisme	63
Den internasjonale orden.	66
En orden under endring	66
Folkerett	68
Organisasjoner og regimer	71
Kollektiv sikkerhet	73
Samarbeid og integrasjon på regionalt nivå	76
Generelt om temaet	76
Europeisk integrasjon	78
Organiseringen av det europeiske samarbeidet	81
Status for det internasjonale systemet i dag	84

2. Global kultur og kommunikasjon.	89
Globalisering.	90
Kulturbaserte perspektiver på en globalisert verden	92
Sosial konstruktivismisme som det fjerde perspektivet	93
Historiens slutt – og omstart?	94
Kultur som kilde til global konflikt.	96
Nasjonalisme og multietniske samfunn	100
Politisk nasjonalisme i den internasjonale orden	101
Migrasjonsutfordringen	103
Multietnisitet og fellesskap	107
Medier og kommunikasjon i endring.	110
Global landsby og fiendebilder	111
Et globalt nettverkssamfunn	114
Transnasjonale aktører.	116
Relevansen i analysen av internasjonale relasjoner	116
Multinasjonale selskaper og NGO-er	118
Transnasjonal kriminalitet og terrorvirksomhet.	120
En globalisert post-westfalsk orden?.	124
3. Internasjonal politisk økonomi.	129
Hva er internasjonal politisk økonomi?	131
Historiske hovedtrekk før andre verdenskrig	131
Institusjoner og politikk etter andre verdenskrig	135
Økonomisk vekst og internasjonal handel	143
Teoretiske perspektiver	143
Teorier for internasjonal handel	146
Nasjonalstaten og internasjonal handel	148
Innadventde og utadventde økonomiske strategier	151
Internasjonale finansmarkeder	154
Valg av nasjonalt valutaregime	155
Det internasjonale valutaregimet.	156
Internasjonal økonomisk integrasjon	160
Hva er internasjonal økonomisk integrasjon?	160
Den europeiske unionen (EU)	165
Utfordringer videre	168

4. Krig, konflikt og konfliktløsning	173
Hva er krig, fred og væpnet konflikt?	175
Årsaker til krig og konflikt.	181
Mislykkede stater og anarki.	182
En flerfaktormodell for interne kriger	184
Jugoslavias oppløsning som eksempel	187
Konflikters faser	191
Fra krig til fred	192
En dagsorden for fred	192
Forebygging og fredsoppretting.	194
Fredsbyggingens mange utfordringer	195
Fredsbyggingspaletten	197
Sikkerhet og kontroll over territoriet.	198
Det politiske rammeverket	200
Sosioøkonomisk grunnlag.	204
Forsoning – gjenoppbygging av sosiale relasjoner	205
Rettsforfølgelse og krigsforbyttertribunal.	207
Sannhets- og forsoningskommisjoner.	208
Dialog som metode	210
Et fredelig internasjonalt samfunn – eller global konflikt?	211
 Litteraturliste	 217
 Stikkordregister	 231
 Kart:	
Mislykkede stater 2009	28
Imperier og innflytelsesområder 1914	42
En verden av sivilisasjoner	98
Jugoslavia. Etnisk sammensetning 1991	188
Figurer:	
2.1: Utbredelse av vestlig demokrati 1989–2008	95
2.2: Norge: Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre, etter landbakgrunn 1970–2009	105
2.3: Antall terroranslag globalt 1971–2008	122
3.1: BNP-vekst i viktige regioner 1990–2014 (anslag)	153
4.1: Væpnede konflikter etter rype 1946–2008	176

4.2: Væpnede konflikter etter region 1946–2008	177
4.3: Fredsbyggingspaletten	198

Tabeller:

1.1: Betydningen av ulike tilnærminger på IR-feltet i dag	57
2.1: Innvandringsfiendtlighet i EU-valget 2009	107